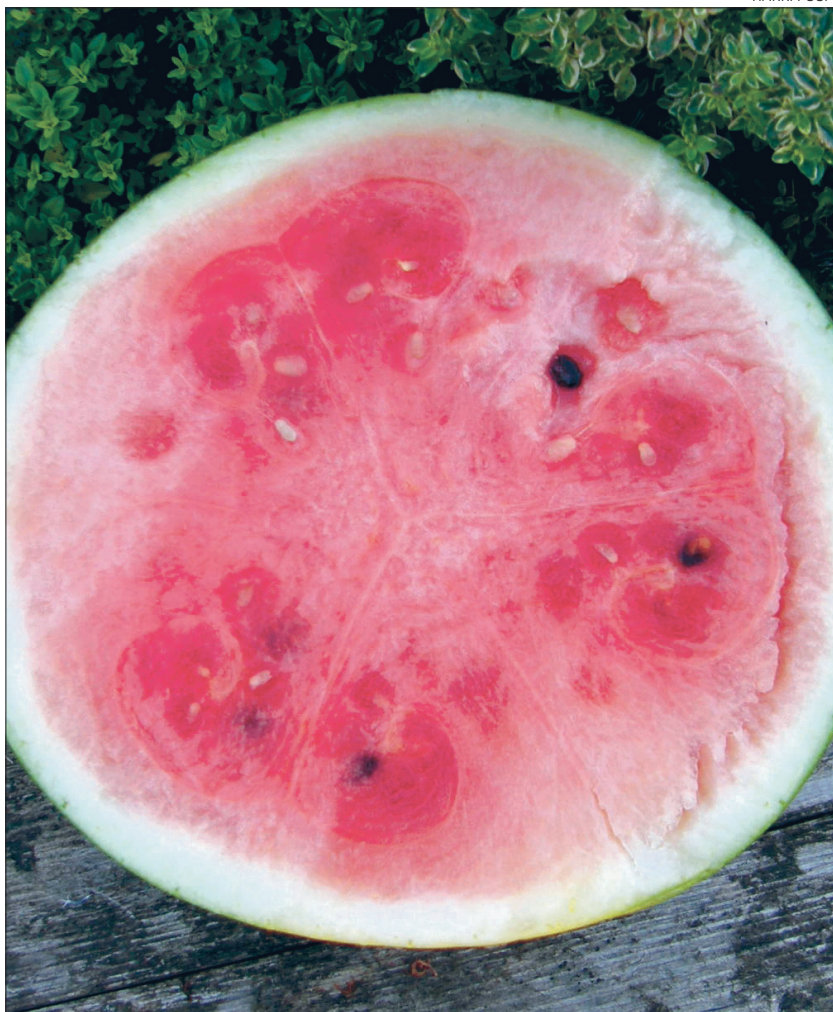

HARRI POOM

Küps 'Sweet Black' on väga magus.

Millal on arbuus küps?

Kasvatasin tänavu esimest korda arbuusi. Aga kuidas ma aru saan, millal ta on küps ja võib selle ära süüa?

Vastab

HARRI POOM

Saare-Tõrvaugu aiand

Täisküpset arbuusi polegi nii lihtne ära tunda. Vilja küpsusele viitab esialgu see, et läikiv koor tuhmub, vili enam ei suurene ja koputlemisel kõla muutub. Tavaliselt on arbuusi alumine, valguse eest varjatud külg heledam. Kui see esialgsest kroomist või kahvatu-rohelisest kollaseks on muutunud, viitab seegi, et vili hakkab küpseks saama. Paraku pole ükski neist tunnustest raudkindel ja eksimine pole välistatud. Kindlam tunnus on see, et viljavarrele lähimad väänlad kuivavad, aga seda ei jõua meie kliimas ära oodata.

Üks vähestest sortidest, millel valmis vilja kahtluseta ära tunneb, on

'Golden Midget': tal muutuvad algselt rohelistel viljad küpsemise käigus järjest kollakamaks ning täisküpsed viljad on üleni kollased.

Kollasekooreline sort 'Podarok Solntsu' aga on algusest peale kollane ning tema koore värvus valmimise kohta vihjeid ei anna. Kahtluse korral on targem veel nädalake oodata – ega arbuusiga peenral midagi ei juhtu, kui just öökülma ei tule.

Tegelikult valmib arbuus kuigivõrd ka järele, kuid peenras küpsedes saaks ta magusam. Üks vähestest varastest sortidest (hiliseid pole Eestis avamaal kasvatada mõtet), mille viljad üsna hästi säilivad ja on suutelised järele valmima, on 'Blacktail Mountain'.

Üleküpsenud arbuusid muutuvad seest pudruseks, kaotavad oma maitse ning lõpuks riknevad täiesti. Seemne võtmiseks aga võikski valitud viljal lasta soojas ruumis üle küpseda (mitte just mädanemiseni) – saab täisväärtuslikuma seemne.

UUDIS

Sügisandide ülevaatus Saare talus

Eeloleval nädalavahetusel, 27. ja 28. augustil saavad kõik huvilised näha ja maitsta aiasaadusi, mis kasvasid tänavu Vändra külje all tegutseva Saare-Tõrvaugu aiandis.

Aiandustalu on tuntud oma pisut tavatu sortimendi poolest: juba alates 1995. aastast on seal kasvatatud avamaal ka arbuuse, aasta hiljem alustati melonitega, esimesed viinapuud istutati 1998. aastal.

Arbuusid-melonid-viinamarjad polegi meie aedades enam eriline eksootika, neid kasvatab üha rohkem inimesi.

Saare-Tõrvaugu aiandi õppepäevale tulles on nüüd hea võimalus uurida, millised on nende kultuuride kasvatamise nipid ja parimad sordid.

Kavas on palju muudki huvitavat.

Päevakavast annab ülevaate ürituse korraldaja Harri Poom:

“Tutvustame arbuusi-, meloni- ja viinamarjasorte, mida on kokku ligi sadakond. Räägime nende kultuuride kasvatamisest ja kujundusloikusest, näitame kasvavaid ja viljuvad taimi ning degusteerime vilju.

Selle käigus võib igaüks leida oma lemmiku, mida ise kasvata-ma hakata.

Tomatisortidest ja -kasvatusest on lubanud rääkida Ingrid Bender Jõgeva Sordiaretuse Instituudist.

Maitseme ka tomateid, sorte on mitukümmend.

Põnevaid ideid koduaia köögiviljade, eelkõige arbuuside, melonite ja tomatite kasutamise kohta annab Toivo Poom Saaremaalt (Sinu Catering OÜ), kes pakub üht-teist ka maitse-riksiks ning jagab retsepte.”

Veel saab Saare talus uudistada Eesti üht liigirikkaimat kaktusekollektiooni ning viljuvaid tsitruselisi – apelsini-, greibi-, mandariini- ja kinkanipuud.

Algus on mõlemal päeval kl 11.